

MAGYAR IRODALOM
OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEK
8. ÉVFOLYAM

TÉMA	ISMERETANYAG
I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
Líra a 20. század első felének magyar irodalmában Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én... Ady Endre: Őrizem a szemed Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba Babits Mihály: Ádáz kutyám Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom Juhász Gyula: Milyen volt... Dsida Jenő: Hálaadás József Attila: Rejtelmek József Attila: Kertész leszek József Attila: Születésnapomra Reményik Sándor: Templom és iskola Áprily Lajos: Március Radnóti Miklós: Nem tudhatom	A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése. A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása. Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése. Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása. Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése. Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia, szimbólum. metonímia, szimbólum; anafora
Epika a 20. század első felének magyar irodalmában Kós Károly: Az országépítő (részlet) Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó mindhalálig Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet) Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet) Nyirő József: Uz Bence (részlet)	A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése. A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak felismertetése. Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségei (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz) kisepika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella, realista novella, aforizma
„Vérző Magyarország” - Trianon a magyar irodalomban Reményik Sándor: Mi a magyar?	békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus, patriotizmus

II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
Líra a 20. század második felének magyar irodalmában Szabó Lőrinc: Tücsökzene (részletek) Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet Weöres Sándor: A társ Kányádi Sándor: Két nyárfa Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére Wass Albert: Üzenet haza (részlet)	Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése. Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal). Szóképek, alakzatok felismerése. lírai önéletrajz, népies dal
Epika a 20. század második felének magyar irodalmában. Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (részlet) Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet) Örkény István: Egyperces novellák (részletek)	A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek. Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése. Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése. egyperces, groteszk, humor
Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában. Egy szabadon választott drámai alkotás.	A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével. A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése. A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése. Drámarészletekből drámaegész kibontása. dráma mint műnem, tragédia, komédia, színház; a drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás; monológ, dialógus, tér- és időviszonyok; drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellegtípus
III. . A 20. századi történelem az irodalomban (világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)	
Irodalom és mozgókép Szabó Magda: Abigél Pilinszky János: Francia fogoly (részlet) Choli Daróczy József: Dal Irodalom és mozgókép George Orwell: Állatfarm Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)	A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban. Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között. jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom
IV. Szórakoztató irodalom	
Irodalom és mozgókép Agatha Christie egy Poirot-novellája	szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény

